

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Mezioborové souvislosti a specifika v prostředí sociální služby NZDM

Autor práce: Tomáš Bílý

Posudek vypracoval: Tomáš C. Havel, Dr. theol.

Datum: 7. 5. 2021

Teoretická reflexe snažící se o pojmenování mezioborových souvislostí v prostředí nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (NZDM) zaslibuje pro svou mezioborovost a fakt, že autor je v tomto prostředí dlouhodobě činný (s. 6) zajímavé závěry.

Cílem práce je dle autorových slov: „pojmenovat a popsat specifika a mezioborové souvislosti v prostředí sociální služby NZDM a zhodnotit jejich význam při nízkoprahové práci s dětmi a mládeží.“ (s. 7)

Autor nejprve v první kapitole zasazuje službu nízkoprahových zařízení do legislativního rámce a charakterizuje specifika jejich vývoje. Následně vykresluje rozmanitost této specifické služby zvláště vůči mnoha jiným sociálním službám. (s. 8-45) Ve druhé části popisuje vývojová specifika potenciálních klientů, které charakterizuje rozpětí věku od 6 do 26 let. (s. 46-70) Ve třetí kapitole si klade otázku, jaký prostor připadá v nízkoprahových zařízeních vzdělávání a výchově. (s. 71-83) Ve čtvrté kapitole autor kriticky hodnotí možnosti a hranice volnočasové pedagogiky v sociálních službách. (s. 84-96)

Mezioborové zacílení zdůvodňuje autor tím, že zabýval-li by se tématem jen „v čistě akademické (teoretické) či jednooborové rovině, nemohl by se nikdy dobrat podstaty a aplikace do praxe, ve které dochází ke skutečnému uvedení všech věcí do vzájemných souvislostí.“ (s. 97)

Z toho jak autor o tématu píše je zřejmá jeho praktická znalost problematiky a dlouholetá praxe v prostředí nízkoprahových zařízení. Jeho teoretické pasáže tak prostupují i konkrétní příklady z praxe (s. 28, 29) a i konkrétní otázky, které se nabízejí, setká-li se teorie s praxí a naopak.

Za velmi zajímavý mezioborový vztah, o kterém autor přemýšlí lze považovat vzájemné setkání sociální práce a sociální pedagogiky (s. 71-83). Autor věcně uvažuje o potenciálu, kterým může sociální pedagogika obohatit sociální práci a uvádí k tomu konkrétní situace. Vše pak shrnuje diskuzí o problému redukce a instrumentalizace člověka. (s. 94-96) Je totiž možné se dostat do situace kdy přemýšlení nad tím, jak „naplnit cíle služby a vykázat potřebné výkony“ povede k úvahám, jak „používat klienta jako prostředek pro ospravedlnění smyslu služby a k naplnění jejího cíle, místo projevování zájmu o člověka“. (s. 94) Klíčovým přitom podle autora je profesionalita ve smyslu toho, že by „profesionál měl být schopen podrobovat své myšlení a jednání reflexi a využít k tomu zdroje, které mu k tomu společnost nabízí – supervize, výcviky, vzdělávání, sebereflexe, psychohygiena, atd.“ (s. 96) Lze se domnívat, že i studium na teologické fakultě bylo v tomto smyslu autorovi službou ve smyslu lepšího porozumění vlastních praktických zkušeností.

Mezioborový přínos setkání sociální práce a sociální pedagogiky bude v NZDM žádoucí a očekávaný zvláště u dětí/ klientů ve věku 6-12 let. Jedním ze závěrů (s. 100-102), ke kterým autor dochází je přesvědčení, že „sociální služba NZDM je tak ve svém důsledku spíše než

„čistou“ sociální prací spíše sociálně pedagogickou prací.“ (s. 102) Tím je autorem nabídnut argument pro oprávněnost volnočasových aktivit a nepřímo tak pro pedagogickou práci ve volném čase. Autor tím nepřímo otevírá další otázku týkající se mezioborového vztahu sociální pedagogiky a pedagogiky volného času.

Po formální stránce práce odpovídá obvyklým standardům a to jak vzhledem k jejímu členění, tak vzhledem k citacím a odkazům na literaturu. Lze říci, že se autorovi cíl práce podařilo naplnit.

Návrh otázky pro obhajobu:

Můžete prosím uvést, v čem spatřujete konkrétní přidanou hodnotu sociální služby zohledňující pedagogickou perspektivu?

Závěrečný výrok:

Diplomová práce splňuje po obsahové i formální stránce dané požadavky, a proto ji doporučuji k obhajobě.

Návrh hodnocení na základě posouzení práce: výborně (1)

V Českých Budějovicích, dne 7. 5. 2021

Tomáš C. Havel
oponent práce